O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

IQTISODIYOT KAFEDRASI

«TASDIQLANDI»
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
_____ H.H.Qo‘shiyev
«___» _____ 2021 yil
№ _____

BUXGALTERIYA HISOBI VA SOLIQQA TORTISH

FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI

Ta’lim yo`nalishi: **5410215 – Agronomiya (anorchilik)**
5411100 – Dorivor o‘simliklarni etishtirish va qayta ishlash tehnologiyasi
5410500 – Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash texnologiyasi

Umumiy o`quv soati:	144
Shu jumladan:	
Ma’ruza	26 (5 semestr)
Amaliy mashg`ulot	52 (5 semestr)
Mustaqil ta’lim	66 (5 semestr)

GULISTON – 2021

Fanning o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2019 yil "10" iyndagi " 2 "-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Buxgalteriya hisobi" fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi dasturi Guliston davlat universiteti Kengashining 2021 yil "28" ___08___dagi __1__ -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:
Matrasulov B.E. GulDU Iqtisodiyot kafedrasi katta o'qituvchisi

Taqrizchi:
Muhametov A.B. Iqtisodiyot fanlari nomzodi, GulDU Iqtisodiyot kafedrasi dotsenti

GulDU Ijtimoiy-iqtisodiy fakulteti dekani:
2021 yil "27" "___08___" _____ Z.Zikriyayev

GulDU "Iqtisodiyot" kafedrasi mudiri:
2021 yil "26" "___08___" _____ A.Abduvoxidov

GulDU O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i :
2021 yil "28" "___08___" _____ I.Xudoyberdiyev

Talaba tayanch tushuncha, iboralar va atamalarni og`zaki va yozma yoritib beradi. Berilgan masala va mashqlarni ishlaydi. Nazorat savollarini yoritishda huquqiy asoslarini, nazariyasini hamda mavzu yuzasidan bayon qiladi.

"qoniqarli" 3 baho
Talaba tayanch tushuncha, iboralar va atamalar to`g`risida tushunchaga ega. Berilgan masala va mashqlarni testlarni qisman ishlaydi. Nazorat savollarini yoritishda mavzu yuzasidan bayon qiladi.

"qoniqarsiz" 2 baho
Talaba tayanch tushuncha, iboralar va atamalar to`g`risida tushunchaga ega emas. Berilgan masala va mashqlarni, test topshiriqlarini echa olmaydi. Nazorat savollarini yoritib bera olmaydi.

Yakuniy nazorat uchun baholash mezonlari:

5 baho "a'lo"
- fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish;
- fanga oid asosiy ko'rsatgichlarni bilish va baholash;
- berilgan savolarga batavsil javob berish va mazmunini to'la yoritish;
- fikrni ilmiy-nazariy adabiyotlar yordamida asoslash;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish;
- nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish;
- tizimli yondoshish, uzviylikka amal qilish.

4 baho "yaxshi"
- fanga oid asosiy ko'rsatgichlarni bilish va baholash;
- fanga oid asosiy ko'rsatgichlarni bilish va baholash;
- tizimli yondoshish, uzviylika amal qilish;
- asosiy amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish;
- nazariy bilimlarni turli vaziyatda u yoki bu qo'llay olish darajada.

3 baho "qoniqarli".
- fanga oid asosiy ko'rsatgichlarni bilish va baholash;
- fanda tizimli yondosha olmaslik;
- ayrim amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish;
- nazariy bilimlarni turli vaziyatda u yoki bu qo'llay olish darajada.

2 baho "qoniqarsiz".
- O'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil fikr yurita olmaslik;
- fanda tizimli yondosha olmaslik;
- asosiy amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtira olmaslik.

Oraliq va yakuniy nazoratlarni o`tkazish jadvali:

N	Nazorat shakli, maksimal baho	1-ON	2-ON	YaN
	Maksimal baho	5	5	5
	Shakli (test, yozma, og`zaki)	Yozama, og`zaki	Og`zaki	Og`zaki, yozma

Baholash mezon mezonlari

Amaliy mashg`ulotlarni baholash mezonlari:

"a`lo" 5 baho

O`rta qiyinchilik darajasidagi tayanch tushuncha, iboralar va atamalar to`g`risida erkin fikr yurita oladi. Masala va mashqlarni mustaqil ishlay oladi. Uyga vazifalarni, mustaqil ta`lim mashg`ulotlarini va nazorat savollarini 85-90 foiz mustaqil o`zlashtirgan. Fan mavzularini to`g`ri tafsiflay oladi.

Mavzuga oid nazariy va amaliy muammo va masalalar yuzasidan mustaqil fikrlab ilmiy asoslab bera oladi.

"yaxshi" 4 baho

O`rta qiyinchilik darajasidagi tayanch tushuncha, iboralar va atamalar to`g`risida erkin fikr yurita oladi. Masala va mashqlarni mustaqil ishlay oladi. Uyga vazifalarni, mustaqil ta`lim mashg`ulotlarini va nazorat savollarini 75 foiz mustaqil o`zlashtirgan. Fan mavzularini to`g`ri tafsiflay oladi.

"qoniqarli" 3 baho

O`rta qiyinchilik darajasidagi tayanch tushuncha, iboralar va atamalar to`g`risida fikr yurita oladi. Masala va mashqlarni ishlay oladi. Uyga vazifalarni, mustaqil ta`lim mashg`ulotlarini va nazorat savollarini 50 foiz mustaqil o`zlashtirgan. Fan mavzularini qisman to`g`ri tafsiflay oladi.

"qoniqarsiz" 2 baho

O`rta qiyinchilik darajasidagi tayanch tushuncha, iboralar va atamalar to`g`risida tushunchalarga ega emas. Masala va mashqlarni mustaqil ishlay olmaydi. Uyga vazifalarni, mustaqil ta`lim mashg`ulotlarini va nazorat savollarini og`zaki va yozma bayon qilishga tayyor emas.

Oraliq nazoratni baholash mezonlari:

"a`lo" 5 baho

Talaba tayanch tushuncha, iboralar va atamalarni og`zaki va yozma batafsil yoritib beradi. Berilgan masala va mashqlarni mustaqil ishlaydi. Nazorat savollarini yoritishda huquqiy asoslari, nazariyasini hamda mavzu yuzasidan atroflicha bayon qilib zaruriyat bo`lganda formulalar yordamida bayon qiladi.

"yaxshi" 4 baho

1. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu fan buxgalteriya hisobining mohiyati, predmeti, metodi, buxgalteriya balansi, schotlar va ikki yoqlama yozuv, buxgalteriya xisobini tashkil qilish, uzoq muddatli va joriy aktivlarni xisobga olish, xususiy kapital xisobi, majburiyatlarni xisobga olish, moliyaviy natijalar hisobi, foyda va zararlar hisobi, moliyaviy hisobot, soliqlarning iqtisodiy mohiyati va ahamiyati, soliqlar va majburiy to'lovlar tizimi, qishloq xo'jalik korxonalari to'laydigan soliqlar kabi masalalarni qamrab oladi. Qishloq xo'jalik korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish va yuritish, soliqlar va soliqqa tortish mohiyatini tushunishda talabalarni zarur bilimlar bilan qurollantiradi. "Buxgalteriya hisobi va soliqqa tortish" umumiykasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 6- semestrda o'qitilishi maqsadga muvofik. "Buxgalteriya hisobi va soliqqa tortish" fani umumkasbiy fanlar turkumiga kiradi va 5410500 – Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash texnologiyasi ta'lim yo'nalishida o'qitiladi. Mazkur fanni o'zlashtirish uchun ukuv rejasidagi "Matematika", "Informatika", "Iqtisodiy nazariya", "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik", "Menejment", "Marketing" va "Statistika" fanlaridan etarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishlari talab etiladi. Mazkur fandan olingan bilimlar esa "Iqtisodiy tahlil", "Moliyaviy va boshqaruv tahlili", "Biznes reja" hamda ixtisoslik fanlaridan amaliy mashg'ulotlarini bajarishda keng qo'llanilib, bo'lg'usi mutaxassislarda ko'nikma va malaka shakllanishida muhim o'rin tutadi.

O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan maqsad — buxgalteriya hisobi bilimlarning nazariy asoslarini, buxgalteriya hisobining asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, buxgalteriya hisobi qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, buxgalteriya hisobida xo'jalik hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi. .

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar quyiladi. *Talaba:*

- buxgalteriya hisobi fanining predmeti va metodi;
- pul mablag'lari va hisob-kitoblar hisobi;
- asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobi;
- investitsiyalar hisobi;
- materiallar hisobi;
- mehnat va unga haq to'lash hisobi;
- xarajatlar hisobi;
- mahsulot, tovar (ish, xizmat)lar va ularni sotish hisobi;

- kapital, fondlar va moliyaviy natijalar hisobi;
- soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar hisobi;
- moliyaviy hisobot;
- boshqaruv hisobini tashkil etish;
- byudjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish mohiyatini bilish bo'yicha ko'nikmalar hosil qilish.

Hisob; xo'jalik hisobi; buxgalteriya hisobi ob'ektlari; sub'ektlari; hisobda qo'llaniladigan usullar; xo'jalik jarayonlari; buxgalteriya hisobi tamoyillarini, xo'jalik yurituvchi sub'ekt faoliyati bilan bog'liq daromad va xarajatlarni hisobga olish usullarini; moliyaviy hisobot ko'rsatkichlari va ularning shakllanishini; ichki va tashqi foydalanuvchilar uchun zarur ma'lumotlarni buxgalteriya hisobi va hisobotlaridan olish; buxgalteriya hisobida dastlabki hujjatlarni tuzish, yig'ish, qayta ishlash, umumlashtirishni mustaqil amalga oshirish; xo'jalik muomalari bo'yicha buxgalteriya o'tkazmalarini tuzish va hisobvaraqlarda aks ettirish; buxgalteriya hisobi hisobvaraqlarining oboroti va qoldig'ini aniqlash; asosiy vositalarni baholash turlari; asosiy vositalar kirimi va chiqimi hisobi; amortizatsiya hisoblash; inventarizatsiya o'tkazish; asosiy vositalar ta'miri va modernizatsiyalash hisobi; omborlarda materiallar hisobi, materiallar kirimi va chiqimi hisobi, materiallarni baholash; materiallar inventarizatsiyasi; ishga qabul qilish va ishdan bo'shatish; ish haqi turlari va shakllari, ish haqi hisoblash, ish haqidan ushlanmalar hisobi; ish haqini hisoblash va to'lash vedomostlari; ish haqi bo'yicha vedomostlar tuzish; xarajatlar turlari va klassifikatsiyasi; xarajatlarni hisobga olish usullari; kalkulyatsiya; tayyor mahsulotni qabul qilish va sotish hisobi; xo'jalik muomalari; pul mablag'lari harakati va saqlanishi hisobi; debitorlar va kreditorlar bilan hisoblashishlar; ustav fondini shakllantirish hisobi; fondlar tashkil etish hisobi; asosiy faoliyatni daromadlari va xarajatlari hisobi; investitsion daromadlar va xarajatlar hisobi; moliyaviy daromadlar va xarajatlar hisobi; moliyaviy, statistik va soliq hisobotlar tuzish va taqdim etish bo'yicha ***ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.***

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)
II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1 mavzu. Buxgalteriya hisobining mohiyati, predmeti va metodi

Buxgalteriya hisobining mohiyati. Hisob haqida umumiy tushuncha. Hisobning turlari va unda qo'llaniladigan o'lchovlar. Buxgalteriya hisobi predmeti. Xo'jalik mablag'lari(aktivlar). Xo'jalik mablag'larining tashkil topish manbalari(passivlar). Buxgalteriya hisobi metodi elementlari (usullari). Buxgalteriya hisobining funktsiyalari

11. O'zbekiston Respublikasi Soliq Kodeksi. -T.: O'zbekiston Respublikasi Moliyaviy qonunlari to'plamlari, 2017.

12. O'zbekiston Respublikasi qonuni "Buxgalteriya hisobi to'g'risida" (yangi gahriri), 13.04.2016. -Toshkent, «O'zbekiston», 2016.

13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi G1F-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda.

14. Dusmuratov R.D. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. -T.: Fan va texnologiya, 2013.- 476 b.

15. Do'smuratov R.D., Masharipov O.A. Fermer xo'jaligida buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish. Toshkent-2007. -90 b.

16. Ibragimov A. va boshqalar. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. -T.: Iqtisod-moliya. O'quv qo'llanma. 2008. -444 b.

17. Пшенгольц М.З. Бухгалтерский учет в сельском хозяйстве. 1-2 том. М.: Финансы и статистика, 2001.

18. Sotivoldiyev A.S. Zamonaviy buxgalteriya hisobi. I-III tom. T.: O'zBAMA Nashriyot markazi, 2004.

19. Tuzuvchilar Mamanov F. va boshqalar. Fermerlik faoliyatining huquqiy va iqtisodiy asoslari. -T.:Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi, 2007. - 240 b.

20. G'ulomova F. Buxgalteriya hisobini mustaqil o'rganish uchun qo'llanma. T.: "NORMA" 2009. -248 b.

21. O'razov K.B. "Buxgalteriya hisobi va audit" -Toshkent: "Iqtisodiyot va huquq dunyosi", 2007.

Internet saytlari:

1.www.lex.uz. - O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
2.www.mf.uz. - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi
3.www.soliq.uz. - O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi
4.www.stat.uz. - O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi
5.www.agro.uz. - O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jaligi vazirligi
6.www.norma.uz. - "NORMA-HAMKOR" MChJ
7.www.naaa.uz. - O'zbekiston buxgalterlar va auditorlar milliy assossiatsiyasi
8.www.ifac.org. - Buxgalterlarning xalqaro federatsiyasi
9.www.buxgalteria.ru. - сайт для бухгалтеров, аудиторов, налоговых консультантов
10.www.pbu.ru. - журнал "Практический бухгалтерский учет"
11.http://gduportal.uz/

18.	Moliyaviy hisobot tarkibi va ularni tuzish tartibi...	2
19.	Yuridik shaxslarning mol-mulk solig'i va yer soligi. Yagona yer soligi	2
	jami	**66**

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

V. Asosiy va qo'shimcha axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Barry Elliott, Jamie Elliott. Financial Accounting and Reporting, 14th ed. 2011, Pearson, UK.

2. John R. Dyson. ACCOUNTING for non-accounting students, 8th ed. 2010, Pearson Education Limited. Harlow, England

3. Vaxobov A., Jo'rayev A. Soliqlar va soliqqa tortish. -T.: "Sharq" NMAK, 2009. -448 b.

4. Dusmuratov R.D., Menglikulov B.Yu. Qishloq xo'jaligida buxgalteriya hisobi va statistika asoslari. -T.: "Fan va texnologiya", 2014. - 392 b.

5. Karimov A., Islomov F., Avloqulov A. Buxgalteriya xisobi. Darslik.-T.: Shar k, 2004. -592 b.

6. Yahyoyev K- Soliqqa tortish nazariyasi va amaliyoti. -T.: Fan va texnologiyalar, 2003. -247 b.

7. Buxgalteriya hisobi- B.Xasanov, A.Xoshimov, A.Muxametov, A.Abduvohidov. – T.: Iqtisodiyot dunyosi, 2021. – 922 bet.

Qo'shimcha adabiyotlar

7. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston". NMIU, 2017. - 56 b.

8. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini taminlash yurt tarakkiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017.-47 b.

9. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. -485 b.

10. Mirziyoyev Sh.M. «Tanqidiy taxlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak». Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muxim ustuvor yo'nalishlariga bagishlangan Vazirlar Maxkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza, 2017 yil 14 yanvar. -Toshkent: «O'zbekiston», 2017. - 104 b.

2-mavzu. Xujjatlashtirish, inventarizatsiya, baholash va kalkulyatsiya

Xujjatlashtirish, inventarizatsiya, baholash va kalkulyatsiyalashning me'yoriy-huquqiy asoslari. Xujjatlashtirish haqida tushuncha. Hujjatning majburiy rekvizitlari. Xujjatlarni rasmiylashtirishda qo'yiladigan talablar. Hujjatlarming turkumlanishi. Hujjatlarning aylanishini tashkil etish. Inventarizatsiya to'g'risida tushuncha, uning ahamiyati va turlari. Inventarizatsiyani tashkil etish va o'tkazish tartibi. Inventarizatsiya natijalarini buxgalteriya hisobida aks ettirish tartibi. Baholash usulining mazmuni. Kalkulyatsiyaning mazmuni, maqsadi va vazifalari. Kalkulyatsiya turlari.

3-mavzu. Buxgalteriya balansi, schyotlar va ikki yoqlama yozuv. Hisob registrlari va shakllari

Buxgalteriya balansi, unda yuz beradigan o'zgarishlar. Buxgalteriya hisobi schyotlari. Aktiv, passiv, tranzit schyotlar. Ikki yoqlama yozuv. Aylanma qaydnomalar, ularning ahamiyati va tuzish tartibi.

Asosiy xo'jalik jarayonlari hisobi. Ta'minot, ishlab chiqarish va realizatsiya jarayonlari mazmuni va hisobning tashkil eilishi. Hisob registlari haqida tushuncha. Buxgalteriya hisobining shakllari: bosh jurnal, memorial-order, jurnal-order, kompyuterlashtirilgan shaklari.

4-мавзу. Buxgalteriya hisobini tashkil etish va hisob siyosati

Buxgalteriya hisobini tashkil etish va hisob siyosatini ishlab chiqishning me'yoriy-huquqiy asoslari. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'grisida"gi Qonuni va uning ahamiyati. Buxgalteriya hisobining milliy va xalqaro standartlari. Buxgalteriya hisobini tashkil etishni amalga oshirish. Hisob siyosatini ishlab chiqish bosqichlari. Hisob siyosatining uslubiy, tashkiliy va texnik jihatlari.

5-mavzu. Pul mablag'lari va hisob-kitoblar hisobi

Kassa muomalalarining mohiyati qv me'yoriy-huquqiy asoslari. Kassa muomalallari tashkil etish va hujjatlashtirish. Kassa muomlalarining sintetik hisobi. Kassa muomalalarining inventarizatsiyasi

Hisob-kitob, valyuta va maxsus schyotlardagi pul mablag'lari hisobini tashkil etish. Naqd pulsiz hisob-kitoblarning me'yoriy-huquqiy tartibga solish tizimi. Naqd pulsiz hisob-kitob shakllari. Hisob-kitob, valyuta va maxsus schyotlardagi pul mablag'larining sintetik hisobi.

6- mavzu. Materiallar hisobi

Materiallarning iqtisodiy mohiyati, baholanishi va turkumlanishi. Materiallarning dastlabki, analitik va sintetik hisobi. Materiallarning ombordagi hisobini tashkil etish. Materiallar inventarizatsiyasi.

7-mavzu. Ishlab chiqarish xarajatlari, tayyor mahsulotlar va tovarlar hisobi

Ishlab chiqarish xarajatlari moxiyati va huquqiy-me'yoriy asoslari. Xarajat moddalari. Ishlab chiqarish xarajatlari hisobi tannarxini kalkulyatsiya qilish.Tayyor maxsulotlar va tovarlarning iqtisodiy mazmuni va me'yoriy- huquqiy asoslari. Tayyor maxsulotlar va tovarlar hisobini tashkil etish va xujjatlashtirish. Tayyor maxsulotlar va tovarlarni hisobga olish.

8- mavzu. Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobi hisobi

Asosiy vositalarning iqtisodiy mazmuni, baholanishi va turkumlanishi. Asosiy vositalarning dastlabki, analitik va sintetik hisobi. Asosiy vositalarning eskirishi, qayta baholanishi va ta'mirlanishi hisobi. Asosiy vositalar inventarizatsiyasi

9- Nomoddiy aktivlar hisobi

Nomoddiy aktivlarning iqtisodiy mazmuni, baholanishi va turkumlanishi. Nomoddiy aktivlarning dastlabki, analitik va sintetik hisobi. Nomoddiy aktivlarga amortizatsiya hisoblash

10-mavzu: Mol yetkazib beruvchilar bilan hisob-kitoblar mahsulot, ish va xizmatlarni sotish hisobi

Mol yetkazib beruvchi va pudratchilar, xaridor va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar iqtisodiy mazmuni va hisobini tashkil etish. Tayyor mahsulot haqida tushuncha, uning omborga qabul qilish tartibi, baholash va buxgalteriyadagi hisobi.

Maxsulot, ish xizmatlarni sotishni hisobga olish.

Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni va hisobini tashkil etish. Kalkulyatsiyaning mohiyati va turlari. Ishlab chiqarish xarajatlari hisobi. Dehqonchilik xarajatlari va mahsulot olinishi hisobi hamda tannarxini kalkulyatsiya qilish. Chorvachilik xarajatlari va olinadigan mahsulotlar hisobi hamda tannarxini hisoblash tartibi.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Mustaqil ta`lim mashg`ulotlarining soatlarda taqsimlanishi

№	Ma`ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Buxgalteriya xisobining predmeta va metodi	4
2.	Hujjatlashtirish, inventarizatsiya, baholash va kalkulyatsiya	4
3.	Buxgalteriya balansi, schotlar va ikki yoklama yozuv, hisob registrlari va shakllar	4
4.	Buxgalteriya hisobini tashkil etish va hisob siyosati	4
5.	Kassa muomalalari hisobi	4
6.	Hisob-kitob, valyuta va maxsus schotlardagi pul mablaglarini hisobga olish..	4
7.	Materiallar hisobi. O'stirilayotgan va boquvdagi chorva mollari hisobi	4
8.	Asosiy vositalar xisobi	4
9.	Nomoddiy aktivlar xisobi	4
10.	Ishlab chiqarish xarajatlari, tayyor maxsulotlar va tovarlar xisobi	4
11.	Mol yetkazib beruvchi va nudratchilar, xaridor va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar xisobi	2
12.	Solikdar va davlatning maqsadli jamgarmalariga to'lovlar hisobi Turli debitor va kreditorlar bilan hisob-kitoblarni hamda kredit muomalalarini xisobga olish	2
13.	Mehnat va unga xaq to'lashni xisobga olish. Hisobdor shaxslar bilan xisob- kitoblarni xisobga olish	4
14.	Xususiy kapital xisobi	4
15.	Moliyaviy natijalar xisobi. Moliyaviy hisobot	2
16.	Soliklarning iqtisodiy mohiyati va solik tizimi	4
17.	Yuridik shaxslardan olinadigan foyda soligi. Qo'shilgan qiymat soligi. Aksiz soligi	4

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Mazkur kurs bo'yicha olib boriladigan amaliy mashg'ulotlar ma'ruza mavzulari asosida tuzilgan bo'lib, o'tiladigan fanni har tomonlama o'zlashtirishga yordam beradi. Amaliy mashg'ulot darslarida talaba berilgan amaliy ishlarni mustaqil metodik ko'rsatmalar asosida bajaradi. Bunda buxgalteriya hisobi fanining bo'limlari alohida amaliy ishlar bilan yoritilgan bo'lib, har bir bo'lim chuqur o'rganib chiqiladi. Jumladan asosiy vositalar, materiallar, ish haqini hisoblash, xarajatlar xos boshlang'ich hujjatlar va registrlar bilan olib boriladi. Shu bilan birga xo'jalik jarayonlarga (ta'minot, ishlab chiqarish va realizatsiya) xos sintetik va analitik hisobi ko'rsatiladi. Bundan tashqari asosiy vositalar, tovar-moddiy boyliklar, hisoblashishlar, pul mablag'larini inventarizatsiya shaklida tekshirish ishlari olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlarini soatlarda taqsimlanishi

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
№	Fanning bo''limi va mazmuni, Amaliy mashg'ulot mazmuni	soat
1	Buxgalteriya hisobining mohiyati, predmeti va metodi	2
2	Buxgalteriya balansi, schyotlar va ikki yoqlama yozuv. Hisob registrlari va shakllari	6
3	Pul mablag'lari va hisob-kitoblar hisobi	4
4	Materiallar hisobi	4
5	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobi hisobi	6
6	Mehnat va ish haqi hisobi	4
7	Mahsulot, ish va xizmatlarni sotish hisobi	4
8	Xususiy kapital hisobi	2
9	Moliyaviy natijalar hisobi. Buxgalteriya hisobotlari	4
10	Soliqlarning iqtisodiy mohiyati va soliq tizimi	2
11	Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i. Qo'shilgan qiymat solig'i. Aktsiz solig'i	6
12	Yuridik shaxslarning mol-mulk solig'i va er solig'i. Yagona er solig'i	4
13	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i. Yagona soliq to'lovi va ijtimoiy jamg'armalarga majburiy to'lovlar	4
	Jami	**52**

Tayyor mahsulotlar va tovarlarning iqtisodiy mazmuni va hisobini tashkil etish. Tayyor mahsulotlar va tovarlar hisobini hujjatlashtirish. Tayyor mahsulotlar va tovarlarning analitik va sintetik hisobi

11- mavzu. Soliqlar va davlatning maqsadli jamgarmalariga to'lovlar hisobi

Soliqlar va davlatning maqsadli jamgarmalariga to'lovlarning iqtisodiy mazmuni, axamiyati va me'riy-huquqiy asoslari. Soliqlar va davlatning maqsadli jamgarmalariga to'lovlar hisobini tashkil etish va hujjatlashtirish. Soliqlar va davlatning maqsadli jamgarmalariga to'lovlarni xisobga olish.

12--mavzu: Mehnat va ish haqi hisobi

Mahsulot sifatini va mehnat unumdorligini oshirishda mehnat va ish haqi hisobining vazifalari. Korxonaning shaxsiy tarkibi, uning turkumlanishi, mehnatga haq to'lashni shakllari va turlari.

Mehnat va ish haqini dastlabki xujjatlarda rasmiylashtirish, uni umumlashtirish. Ish haqidan ushlab qolinadigan va chegiriladigan summalar hisobi. Ijtimoiy sug'urta va ta'minot ajratmalarining hisobi, ulardan foydalanishni hisobga olish.

13- mavzu. Xususiy kapital hisobi

Xususiy kapital iqtisodiy mazmuni, ahamiyati va tarkibi. Xususiy kapital hisobini tashkil etish. Ta'sis hujjatlari. Ustav kapitalini shakllantirish va hisobini tashkil etish. Qo'shilgan kapital hisobi. Rezerv kapitali hisobi. Taqsimlanmagan foyda(qoplanmagan zarar) hisobi. Maqsadli tushumlar hisobi. Kelgusi davr xarajatlari va to'lovlari uchun zahira hisobi

14- mavzu. Moliyaviy natijalar hisobi. Buxgalteriya hisobotlari .

Moliyaviy natijalar hisobining nazariy asoslari. Daromadlar va xarajatlar haqida tushuncha. Daromadlar va xarajatlarni tan olish. Daromadlar va xarajatlar hisobi. Yakuniy moliyaviy natijalarni aniqlash va buxgalteriya hisobida aks ettirish.

Hisobotning mohiyati va ahamiyati. Hisobotning turlari, tarkibi va unga qo'yiladigan talabalar. Moliyaviy hisobotga tushuntirish xati. Moliyaviy hisobotni taqdim etish va uni e'lon qilish

15-mavzu. Soliqlarning iqtisodiy mohiyati va soliq tizimi

Soliq tushunchasi, uning belgilari va iqtisodiy mohiyati. Fanning predmeti va vazifalari. Soliqlarning ob'ektiv zarurligi va funktsiyalari. O'zbekistonning soliqqa tortish tizimi. Soliq elementlari. Soliq tizimi tushunchasi. Soliq munosabatlarining sub'ektlari, ularning huquq va majburiyatlari. Soliq nazoratining asoslari. Soliq tekshiruvlari va ularning shakllari.

16- mavzu. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i. Qo'shilgan qiymat solig'i. Aktsiz solig'i

Soliq to'lovchilar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i bo'yicha imtiyozlar va ularining turlari. Soliq stavkalari. Soliq davri. Hisobot davri. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish tartibi. Soliqni to'lash tartibi.

Qo'ilgan qiymat solig'ini to'lovchilar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan bazani belgilash. Qo'shilgan qiymat solig'i bo'yicha imtiyozlar. Soliq stavkalari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish tartibi. Soliqni to'lash tartibi.

Aktsiz solig'i to'lovchilar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan bazani aniqlash. Soliq stavkalari. Soliq davri. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish tartibi. Soliqni to'lash tartibi

17- mavzu. Yuridik shaxslarning mol-mulk solig'i va er solig'i. Yagona er solig'i

Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqni to'lovchilar. Mulk solig'ini to'lovchi korxonalar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Soliq imtiyozlari. va ularining turlari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish hamda to'lash tartibi.

Yuridik shaxslardan olinadigan er solig'i to'lovchilar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Soliq imtiyozlari. va ularining turlari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish hamda to'lash tartibi.

Yagona er solig'ini to'lovchilar. Yagona er solig'ini to'lash tartibini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Soliq imtiyozlari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish hamda to'lash tartibi.

18- mavzu. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i. Yagona soliq to'lovi va ijtimoiy jamg'armalarga majburiy to'lovlar

Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqni to'lovchilar. Mulk solig'ini to'lovchi korxonalar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Soliq imtiyozlari. va ularining turlari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish hamda to'lash tartibi.

Yuridik shaxslardan olinadigan er solig'i to'lovchilar. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Soliq imtiyozlari. va ularining turlari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish hamda to'lash tartibi.

Yagona er solig'ini to'lovchilar. Yagona er solig'ini to'lash tartibini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Soliq solish ob'ekti. Soliq solinadigan baza. Soliq imtiyozlari. Soliqni hisoblab chiqarish va hisob-kitoblarni taqdim etish hamda to'lash tartibi.

Ma'ruza mashg'ulotlarini soatlarda taqsimlanishi

№	Ma'ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
№	Fanning bo'limi va mazmuni, ma'ruza mazmuni	soat
1	Buxgalteriya hisobining mohiyati, predmeti va metodi	2
2	Buxgalteriya balansi, schyotlar va ikki yoqlama yozuv. Hisob registrlari va shakllari	2
3	Pul mablag'lari va hisob-kitoblar hisobi	2
4	Materiallar hisobi	2
5	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobi hisobi	2
6	Mehnat va ish haqi hisobi	2
7	Mahsulot, ish va xizmatlarni sotish hisobi	2
8	Xususiy kapital hisobi	2
9	Moliyaviy natijalar hisobi. Buxgalteriya hisobotlari	2
10	Soliqlarning iqtisodiy mohiyati va soliq tizimi	2
11	Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i. Qo'shilgan qiymat solig'i. Aktsiz solig'i	2
12	Yuridik shaxslarning mol-mulk solig'i va er solig'i. Yagona er solig'i	2
13	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i. Yagona soliq to'lovi va ijtimoiy jamg'armalarga majburiy to'lovlar	2
	Jami	26